

<p style="margin-bottom: 0.0001pt; text-indent: 14.2pt; text-align: justify;">Sva hvala pripada samo Allahu Koji nas je uputio u islam i mi, doista ne bismo bili na uputi, da nas Uzvišeni Allah nije uputio. Neka su Allahov potpuni salavati i selami na Njegovo najbolje stvorenje, našega Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu ?asnu porodicu, sve ashabe i sve one koji slijede njegovu uputu. </p> <p style="margin-bottom: 0.0001pt; text-indent: 14.2pt; text-align: justify;">Prije samog hadždža i tokom hadždža propisani su brojni obavezni i preporučeni adabi, lijepa ponašanja, i neophodno je da se svaki hadži upozna s njima, pridržava ih se i svoj hadždž obavi na najljepši način, da mu hadždž bude <i>mabrur</i>, primljen i hvale dostojan.</p> <p style="margin-bottom: 0.0001pt; text-indent: 14.2pt; text-align: justify;">Od tih obaveznih i preporučenih adaba kao i lijepog ponašanja jeste i slijedeće:</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">1-Iskrenost u nijjetu, namjeri obavljanja hadždža. Tako vjernik ne ide na hadždž radi glasa, da se prošuje za njega, da se kaže: Taj i taj je hadži, da se nakon toga zove hadžijom i sl. Ve?, vjernik obavlja hadždž iz potpune pokornosti i potpune ljubavi prema Allahu odazivajući se Njegovoj naredbi, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne, prijelikujući podizanje stepena i brisanje grijeha. Svaki vjernik pa i hadži treba da zna da je iskreno obožavanje samo Allaha Uzvišenog prva naredba upućena svima nama, jer je Uzvišeni Allah rekao: Allah nije im bilo naređeno osim da Allaha obožavaju iskreno Mu ispovijedajući vjeru. (Prijevod značenja El-Bejjina, 5.)</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 1cm; text-align: justify;">A Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: <i>Uistinu, sva djela se vrednuju samo po namjeri i svejedan uvijek će dobiti samo ono što je naumio!</i> (Muttefekun alejh)</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">2-Pošuriti sa pisanjem

vasijjeta-oporuke.

Put do hadždža je dug, na tom putu mnogo šta se može dogoditi: uvijek ne zna šta će sutra zaraditi i ne zna u kojoj će zemlji umrijeti!

Stoga je potrebno da onaj koji odlazi na hadždž ostavi iza sebe zapisan vasijjet, u kojem će oporučiti svojoj porodici bogobojažnost i vrstu pridržavanje za Allahovu vjeru i u kojem će spomenuti kako postoji- dug koji je on dužan drugome i dug koji je drugi dužan njemu, poznavajući tečinu duga.

3-

Početiti sa iskrenim pokajanjem.

Na svakom hadždži je da donese vrstu odluku, ukoliko je pri sebi imao određenih grijeha, da ih se ostavi, pokaje za njih i nikada se više ne vrati njima. Ukoliko je nekome učinio nepravdu, neka poćuri i traći halala od istog! Ako je nekome otuđio nešto od imovine, neka poćuri da mu je vrati, prije negoli mu bude davao svoja dobra djela ili primao njegova loća djela, pa bude strovaljen u džehennem.

4-

Upoznati se sa propisima hadždža.

Na svakom hadždži je da se upozna s propisima hadždža pa, makar, i uopćteno, poznavajući vrijednost sticanja ćerijatskog znanja: *ĆKome Allah ćeli dobro, poući ga propisima vjere.* (Buharija, 71.) Neka se opskrbi knjigama, broćurama, predavanjima i obavezno, ukoliko nešto ne bude poznavao od propisa ili mu bude nejasno, neka pita onoga koji zna, neka se ne upućta sam u obavljanje odrećenih propisa.

5-

Odlazak na hadždž sa halal imetkom

kako bi njegov hadždž, obredi i dove bili primljeni. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: *ĆDoista je Allah lijep i ne prima osim lijepoć*

(Muslim, 1015.)

6-

#f8e3e3;">Pronađi na putovanju lijepo društvo koje će ga podsticati na dobro, od kojeg će se okoristiti znanjem i ponašanjem znajući da je:<i> uvijek na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako gleda s kim se druži!</i> (Vidjeti: <i>Sunen Ebu Davud</i>, 4833; <i>Ejh Albani ga je ocijenio dobrim.</i>)</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">7- Lijepo postupanje i ophođenje sa svojim saputnicima. Svakom hadžiji se preporučuje da lijepo postupi sa svojim saputnicima, da im čini što god može više dobročinstvo, neka ne prestaje sa služenjem svojih saputnika ne tražeći ništa zauzvrat od njih. Ukoliko mu oni učine nešto od dobra, neka im se zahvali. Neka nastoji da bude od pomoći naročito starijim osobama i potrebnima. Ako od nekoga doživi grubo i neprimjereno ponašanje, neka mu pređe preko toga. Neka bude svjestan ovih pohvalnih osobina kojima se podižu stepeni kod Allaha, subhanehu ve te'ala, i brižu grijesi. Voli svojoj braći i sestrama, svojim saputnicima, ono što voli i sebi i preziri im ono što prezire i sebi. Budi strpljiv na njihovim uznemiravanjima čak i dođe do toga-. Dođe li do gušve, namjerne ili nenamjerne, pređi im preko toga. Od odlika dobrog vjernika jeste i da je gostoprимljiv i plemenit prema svojim gostima a strpljiv na uznemiravanjima svojih gostiju, pa kakav li treba da bude prema gostima svoga Gospodara?! Zasigurno plemenito postupanje prema njima je pređe, i takvo postupanje prema njima dokaz je poštivanja Uzvišenog Allaha, dokaz razboritosti, visokog morala i dobre vjere, jer uzvratiti dobrim na loše nema ništa bolje od toga.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">8- Udalji se od rasprava!!! Svaki vjernik neka izbjegava raspravu u vjeri u svakom vremenu a naročito na hadždu, jer rasprava obično dovodi do podizanja glasa, neprimjerenih riječi i udaljavanja srca. Ako i nehotice dođe do rasprave i neprimjerenih riječi, od svakog vjernika se traži da pošuri svome bratu tražeći izvinjenje za svoje postupke. Na zabranu rasprave posebno se naglašava tokom putovanja, odlaska na hadždž, kako bi srce vjernika bilo smireno i kako bi u takvom smirenom stanju obavljao predstojeće hadžske obrede.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">9- Pridrži se dogovorenih termina. Ukoliko zakasni ili ne dođe na dogovoreno mjesto u dogovoreno vrijeme gledaj da to bude s opravdanim razlogom.</p> <p>

style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">10- Biti smiren i blag. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: <i>O ljudi! Na vama je da budete smireni! Uistinu, urba nije od dobro?instva!</i> (Buharija, 1671.) Tj. O ljudi na vama je da budete smireni i spokojni. Smirite se uz Allaha. Ne ?inite uurbane pokrete kojima ?ete uznemirite srca Allahovih stvorenja. Doista, dobro?instvo na hadu i u drugim prilikama nije u urbi, da se pouri sa prijevoznim sredstvom. Ne posti se dobra djela samo urenjem da ih se to vie u?ini, ve? se posti ispravnim obavljanjem obreda, klonjenjem zabranjenog. Pouriti sa ?injenjem dobrih djela je potrebno ali se pri tome ne smiju ?initi poku?ene radnje i drugi uznemiravati. (Mirkatul-mefatih erhu Mi?atil-mesabih, 9/76-77.)</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 35.45pt; text-align: justify;">Ne zaboravi hadis Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: <i>Doista se blagost ne?e na?i ni pri ?emu a da ga samo ne?e uljepati. I ne?e blagost biti odstranjena od ne?ega a da ga ne?e pogorati.</i> (Muslim, 2594.)</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">11-Dobro ?uvaj svoj jezik! Udalji se od svakog loeg govora: ogovaranja, spominjanja tu?ih loih rije?i, ismijavanja s drugim ljudima, psovke i ku?enja, prekomjerne ale i prekomjernog govora. Govori dobro ili uti! Neka ti jezik bude vlian od spominjanja Gospodara ljudi, a ne od spomena ljudi! Znaj da pretjerani smijeh umrtvljuje srce.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">12-Vodi ra?una o svome pogledu, obori ga i ?uvaj ga od svega zabranjenog. I pred hadijom kao i pred drugim muslimanima pojavljuju se ene otkrivena lica, ruku, stopala a mo?da i vie od toga, pa, obori svoj pogled, strpi se i nagradu tra?i kod Uzvi?enog Allaha. Obori li pogled, sa?uvat ?e? svoje srce, pa ?e? smirena srca obavljati hadske obrede kako i treba, bez manjkavosti i nemara.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt;

text-indent: -18pt; text-align: justify;">13- Pozivaj da se ?ine dobra djela a ostavljaju loća. Onoliko koliko si u mogu?nosti pozivaj Allahu blago i mudro, lijepim savjetom iskazuju?i milostivost prema doti?nom koji grijeh a niukom slu?aju ne daji do znanja da si bolji od njega. </p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">14- Koliko si u mogu?nosti tro?i svoj imetak na Allahovom putu. Pomozi svoju bra?u imetkom budu li u potrebi za tim, pa makar i ne tra?ili od tebe.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">15- Budi svjestan vremena i mjesta gdje se nalazi: svetih mjeseci i svetog najboljeg mjesta. Uz Allahovu dozvolu to ?e ti pomo?i da svoje hadžske obrede obavlja? skru?eno i ponizno svome Gospodaru. A svjesnost svega toga, pomo?i ?e ti i da se strpi? tokom svojih hadžskih obreda do?ivi? li bolest, umor ili ne?ije uznemiravanje.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">16- Iskoristi svaki trenutak svoga vremena u raznovrsnom ibadetu. Nastoj da se u ovom svetom mjesecu, na ovom svetom najboljem mjestu ?to vi?e približi? svome Gospodaru: zikrom, dovom, u?enjem Kur'ana, mnogobrojnim dobrovoljnim namazima. Upamti dobro, time se ne?e? umoriti! Naprotiv, time ?e? svoje srce i svoju du?u razgaliti, svoja prsa prostranim u?initi, ako Allah da, svoju nagradu uve?ati. Ne zaboravi da ?e ti mjesta na kojima si ibadet Allahu ?inio na Sudnjem danu svjedo?iti, pa zar ne ?eli? da ti najbolje mjesto na dunjaluku sutra svjedo?i kod Allaha mnogobrojnomo ibadetu?! Svakako! Zato, ?vrstu odluku donesi: ?Maksimalno ?u svoje vrijeme ispuniti ibadetom Allahu!</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">17- Ukratko: Nastoj da ?ini? tokom hadždža sve ono ?to ?e te približi?i tvome Gospodaru i ?to ?e ti olak?ati obavljanje hadždža a ostavi se svega onoga ?to ?e te udaljiti od tvoga Gospodara, pokvariti ti hadždž ili umanjiti njegovu vrijednost.</p> <p style="margin: 0cm 0cm 0.0001pt 32.2pt; text-indent: -18pt; text-align: justify;">17- Ukratko: Nastoj da ?ini? tokom hadždža sve ono ?to ?e te približi?i tvome Gospodaru i ?to ?e ti olak?ati obavljanje hadždža a ostavi se svega onoga ?to ?e te udaljiti od tvoga Gospodara, pokvariti ti hadždž ili umanjiti njegovu vrijednost.</p>

style="line-height: 115%; background-color: #fcf8ec;">Budi svjestan brzine prolaska vremena.

Na hadždžu si nekoliko dana koji će tako brzo proletjeti. Bude li svjestan ove činjenice, pokušat će da svoje vrijeme na hadždžu što bolje iskoristi i da se udalji od svega što ti kvari hadždž ili umanjuje njegovu vrijednost.

18-**Vodi računa o obavezanim namazima.** Nastoj da obavezne namaze obavlja u džematu i dobro se čuvaj njihova odgađanja.

19-**Ostavi se svega što te se ne tiče na hadždžu.** Pred sebe dobro stavi ono zbog čega si došao. Ne umaraj se bespotrebnim izlascima i četrnema, dugog sjedenja noću i svega što će te zamoriti i tvoje srce zaokupirati od glavnog cilja tvoga dolaska. Nastoj da stalno budeš svjestan, ponavljaj sebi neprestano Kome si došao u goste, pa nastoj da budeš ponizni i skromni gost.

20-**I ovo zapamti dobro, mnogo će ti, ako Allah da, koristiti:** Neka ti ne bude briga da što prije završi sa hadžskim obredom, ma koji obred obavljao: tavaf, sa'j, bacanje kamenčića i sl. Polahko ga obavljaj! Ne žuri! Ne idi u gužvu koja će bitirazlog tvoje dekoncentracije! Izbjegavaj gužvu i žurbu pa polahko obavljaj svaki obred, razmišljaj o njemu i njegovim mudrostima. Razmišljaj o veličini Onoga koji ga je propisao! Nastoj da učivaš u obredima hadždža, da osjetiš slast imana u njima, slast pokornosti. Upamti, da će ti ovo, nakon Uzvišenog Allaha, najviše pomoći da svoj hadždž obaviš na najpotpuniji način.

21-**I ne zaboravi hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:** Za hadždž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta! (Buharija, 1773; Muslim, 1349.) Zar ne želiš da učivaš u Džennet i vječno učivaš u džennetskim ljepotama?! Evo vrata do Dženneta su ti otvorena, pa se potrudi i pomози Allahom da tvoj hadždž bude mebrur a da bi hadždž bio mebrur

mora pri sebi imati pet osobina:

- da obavlja hadž iskreno radi Allaha, ne iz pretvaranja i radi glasa da bi se prišlo o tebi,
- da svoj hadž obavlja iz halal imetka jer Allah ne prima osim ono što je lijepo,
- da se prilikom hadža udalji od grijeha, novotarija, postupaka koji nemaju utemeljenja u nađoj vjeri jer se takva djela ne primaju, pa stoga nastoj da svoj hadž obavi onako kako ga je obavio i Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,
- da na svome hadžu bude lijepog ponašanja, blag i skroman: u prevoznom sredstvu, u hotelu, tokom obavljanja obreda, u razgovoru i ophoženju s drugima i općenito tokom svog vremena na hadžu, nadati se, ako Allah da, da takvi budemo i poslije hadža,
- da veliča Allahove svetinje na hadžu, da si svjestan vrijednosti mjesta na kojima se nalazi pa da svoje hadžske obrede na tim mjestima obavlja veličaju i poštivaju svoga Gospodara, s potpunom ljubavi i potpunom pokornosti. (Vidjeti: Ibnu Abdi-l-Berr, *Et-Temhid*, 22/39; Abdullah b. Salih el-Fevzan, *Minhatu-l-'allam ĩerh Bulugi-l-meram*, 5/159-160.)

Allaha Uzvišenog molim da primi od muslimana njihov hadž, da ih pomogne u obavljanju hadžskih obreda, da popravi njihove međusobne odnose, da ujedini njihovu riječ i njihove stavove, da ih pomogne protiv Njegovih i njihovih neprijatelja, a Allah je kadar ta to učini!

Onaj koji vam želi svako dobro:

Hajrudin Tahir Ahmetović